

Lausunto

07.06.2022

Asia: VN/13663/2022

Luonnokset: Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden vihreän siirtymän hankkeiden väliaikaisesta etusijamenettelystä aluehallintovirastojen lupakäsittelyssä vuosina 2023—2025 ja hallintotuomioistuimissa vuosina 2023-2027 ja asetus selvityksen sisällöstä

Lausunnonantajan lausunto

Lausuntonne AVI-käsittelylain pykäluonnoksesta, uusi 2 a ja 2 b ja niiden perustelut

Rakennusteollisuuden lausunto ympäristöministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle eräiden vihreän siirtymän hankkeiden väliaikaisesta etusijamenettelystä aluehallintovirastojen lupakäsittelyssä vuosina 2023—2025 ja hallintotuomioistuimissa vuosina 2023—2027

Rakennusteollisuus RT haluaa kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja esittää pyydettyinä kirjallisena lausuntonaan seuraavaa:

Rakennusteollisuus pitää tärkeänä sujuvan menettelyn ulottamista laajasti eri hankkeiden investointeihin ja esitystä lähtökohdiltaan kannatettava. Tavoite sujuvammasta luvituksesta ja muutoksenhausta on mielestämme lähtökohtaisesti hyvä. Esitämme vastaavia palvelulupauksia myös muille hankkeille ja niiden luvitukselle. Huolenamme on, että uudistustahti tämän tyyppisillä nopeutuksilla on liian hidasta. On myös selvää, että erilaisten hankkeiden etenemiseen ei voida pelkällä luvituksen tai muutoksenhaun nopeuttamisella vaikuttaa. Tavoitteena tulisi myös olla syntyvän sujuvan menettelyn ulottaminen jatkossa mahdollisimman laajasti kaikkien hankkeiden investointeihin – kaavoituksessa, luvituksessa ja valitusten käsittelyssä.

Mielestämme esitetyillä kriteereillä ja ”ei merkittävää haittaa” eli DNSH periaatteella on vaikeaa määritellä ne hankkeet, jotka kuuluvat nopeamman käsittelyn piiriin. On myös riski siitä, että lupa- ja muutoksenhakuviranomaiset joutuvat käyttämään liikaa resursseja kriteerien täyttymisen tarkasteluun, joka voi vaikuttaa hidastavasti muiden hankkeiden lupien ja valitusten käsittelyyn viranomaisessa. Käytännössä lupamenettely käsittäisi ensivaiheen, jossa etusijaa koskeva harkinta ja ratkaisu tehdään. Esityksestä ei myöskään ilmene, mikä on riittävä selvitys tai minkälaisia asioita

mahdollisesti hakijan tulisi selvityksessään esittää. Sääntelyn kohteilta nopeutetun käsittelyn mahdollisen epäämisen perusteita ei ole lainkaan määritelty eikä myöskään menettelytapoja päätöksestä valittamiseksi tai valituksen käsittelyksi.

On myös huomattava, että ns. DNSH-periaatetta ei ole vahvistettu suomalaisessa tai EU-lainsäädännössä määritelmällisesti, jolloin on epäselvää, mitä uusiutuvan energian hankkeita nopeutettu käsittely tosiasiallisesti koskee tai miten periaatteen toteutumista arvioidaan. Esitämme DNSH-periaatteen poistamista nopeutettuun käsittelyyn oikeuttavana kriteerinä lupakäsittelyissä ja etusija tulee antaa hankelistassa mainituille hankkeille. Esimerkiksi tuulivoimahankkeet aiheuttavat tosiasiallisesti maankäytön muutosta, vaikka täyttää DNSH-periaatteen.

Liittyen Ukrainan kriisiin sekä asetettuihin pakotteisiin, tulee meille lisääntyviä haasteita energian saatavuuteen. Vanhoista energianlähteistä joudutaan luopumaan kiireellä. Tämä johtaa tarpeisiin muuttaa toimintoja ja hakea lupia myös hankelistan ulkopuolella oleviin hankkeisiin. RT:n ja siihen kuuluvan Infra ry:n jäsenyritysten kannalta ongelmia aiheuttavat asfalttiasemat, joiden toimivuuden kannalta kaasun korvaaminen polttoöljyllä olisi ensiarvoisen tärkeää ja kiireellistä, joissa myös ns. vihreä siirtymä on ovella. Muutos edellyttää ympäristöluvan, jonka käsittelyä tulisi myös nopeuttaa.

Esimerkiksi pienydinvoimaloiden rakentaminen on edistäisi energiansaatavuutta, joka on päästötöntä ja tukisi siten vihreää siirtymää. Pidämme hyvänä, että polttoaineiden tai fossiilisten raaka-aineiden käyttöä korvaavat teollisuuden sähköistämishankkeet ovat mukana hankeluettelossa. Kannatamme sitä, että etusija myönnetään uusiutuvaan energiaan, sähköistämiseen, vetyyn ja hiilidioksidin talteenottoon liittyvien hankkeiden lisäksi sellaiselle akkuteollisuudelle, jossa pyritään edistämään kiertotalouden mukaista akkumateriaalitaloutta. Esitämme myös, että listaan lisätään myös datakeskukset, joissa puhdasta hukkalämpöä kierrätetään, joka vähentää kaukolämmöntuotannon päästöjä.

Pidämme erinomaisen hyvänä, että luvitus ja muutoksenhakuviranomaisiin palkataan lisäresursseja käsittelemään lupia ja valituksia, joka nopeuttaa kaikkien lupien käsittelyä.

Lausuntonne vesilain pykäläluonnoksesta, uusi 15 luvun 4 a ja sen perustelut

-

Lausuntonne ympäristönsuojelulain pykäläluonnoksesta, uusi 197 a ja sen perustelut

-

Lausuntonne maankäyttö- ja rakennuslain pykäläluonnoksesta, uusi 188 a ja sen perustelut

-

Lausuntonne luonnoksen sisältyvistä siirtymäsäännöksistä (ns. AVI-käsittelylaki ja MRL)

-

Lausuntonne hallituksen esitysluonnoksesta muilta osin

-

Lausuntonne asetusluonnoksesta ja perustelumuistiosta

-

Kärkkäinen Anu
Rakennusteollisuus RT ry